

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

กชพรรณ เจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ และอายุ ส่วนประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 120 คนการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คนใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านความสามารถในการบริหาร และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหาร

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาอย่างมีระบบให้แก่ปวงชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิผลสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่มาสนับสนุน แต่สิ่งที่เป็นพลังอย่างแท้จริงคือ ผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารที่ประสบความสำเร็จนั้น เนื่องมาจากความสามารถของผู้บริหารในการนำเทคนิคและกระบวนการบริหารมาใช้ในการบริหารงาน กระบวนการบริหารที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกระดับ ทุกประเภทของหน่วยงานหรือองค์กร ได้แก่ การวางแผนซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการบริหารและพัฒนาการศึกษา การวางแผนสามารถบอกให้ทราบถึงระดับของปัญหาและโอกาสที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การศึกษาเรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง มนุษย์มีการสร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ขึ้นโดยมุ่งหวังเพื่อความสงบสุขในสังคมนั้นการบริหารจึงได้เติบโตควบคู่กับการดำรงชีพของมนุษย์และเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก(กมล ภูประเสริฐ, 2545, หน้า14)

การบริหารต้องมีกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปได้ร่วมมือกันกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545, หน้า87) การบริหารคือการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มบุคคล มีผู้บริหารเป็นผู้ประสานความร่วมมือ เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ เป็นไปตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์สู่เป้าหมายขององค์กร ดำเนินไปสู่เป้าหมายและผลสำเร็จสูงสุดโดยใช้ทฤษฎีการบริหารมาประยุกต์ใช้ ซึ่งกระบวนการบริหารที่ดีต้องอาศัยทักษะและกระบวนการบริหารเป็นหลักตลอดจนการพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานในด้านต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องบริหารจัดการงานให้ผลงานที่ได้ออกมาเป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์กรจะบรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารที่ดีจะมีความสามารถในการบริหารงานบุคคลให้ครูร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ผู้บริหารต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรักและความพึงพอใจในการทำงานเกิดความรักในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกเสียสละเพื่องานและหาทางปรับปรุงให้งานนั้นเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้บริหารต้องมีศักยภาพ และทางเทคนิคในการปฏิบัติงาน จึงจะบรรลุผลสำเร็จ และต้องมีลักษณะ

ของบุคลิกภาพ มีความเป็นผู้นำที่ดี รอบรู้ในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนการบริหารจัดการ ภายในสถานศึกษาลักษณะของผู้บริหารได้แก่ มีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่นให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจต่อผู้อื่น มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี มีคุณธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและคอย ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนอยู่เสมอ ผู้บริหารควรจะมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบริหารบุคคล งานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การเงิน ความรู้เหล่านี้จะ ช่วยให้ผู้บริหารบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันกลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 10 โรงเรียน แต่ละแห่งมีความพยายามที่จะบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้มากที่สุด ปัจจัยที่นำไปสู่ ความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากสภาพการบริหารภายในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่าผู้บริหารยังขาดคุณลักษณะและความรู้ความเข้าใจใน อำนาจภาระหน้าที่ของตนเองในด้านการวางตัว บุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ขาดการยอมรับและ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาในด้านการมีภาวะผู้นำ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ยังพบว่า ไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติการประจำปี การบริหารงานในด้านวิชาการยังขาดการจัดการที่มี คุณภาพ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่นบุคลากร ชุมชน เข้ามาวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในสถานศึกษายังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร การบริหารจัดการองค์การยังขาดองค์ ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดสู่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้จึงทำให้เป็นปัญหาของแต่ละ โรงเรียนที่ต้องนำมาแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงในการบริหารจัดการสถานศึกษาต่อไป

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 4 ด้าน คือด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการบริหาร เพื่อให้การบริหารโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นและส่งเสริมให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการบริหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 132) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูที่มีเพศและอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความพึงพอใจในการทำงานของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบไปด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ลักษณะแบบสอบถาม เป็นชนิดมาตราส่วน

ประมาณค่า มี 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1987, cited in Best & Kahn, 1993, P.245) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ตอบดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจาก ลัดดาวัลย์ ใจไว้ (2558) แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ .6 ถึง 1 แล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเชื่อมั่น .949
4. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบ และคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 92 ฉบับ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 92 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ และอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยหาค่า Independent Simple t- test
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศและอายุ วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. การหาสถานภาพส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
3. หาค่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการทดสอบค่า Independent Simple t- test เมื่อเปรียบเทียบกับ ตัวแปร 2 ตัว แต่ถ้าเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะใช้การทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 92 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย อายุ 30-40 ปี และอายุมากกว่า 40-50 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุ น้อยกว่า 30 ปี

2. ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความสามารถในการบริหาร รองลงมาคือด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านบุคลิกภาพ

3.1 ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยสูงสุดคือ มีใช้วาจาสุภาพทุกโอกาสและทุกสถานที่ รองลงมาคือ วางตัวเหมาะสมกับสถานภาพถูกกาลเทศะ และมีความเฉลี่ยต่ำสุดคือเป็นคนที่กระตือรือร้นกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว

3.2 ด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยสูงสุดคือสามารถเข้ากับทุกสังคม/องค์กร อย่างมั่นใจรองลงมาคือ มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และมีความเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเสียสละ

3.3 ด้านความรู้ทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนรองลงมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจนโยบายของรัฐบาลและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน

3.4 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยสูงสุดมีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน รองลงมาคือ สามารถพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสามารถในการจัดการนิเทศได้เป็นอย่างดี

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.1 ด้านบุคลิกภาพ อายุที่มีความเฉลี่ยมากที่สุดคืออายุน้อยกว่า 30 ปี รองลงมาคืออายุ 30-40 ปี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออายุมากกว่า 40-50 ปี

4.2 ด้านความเป็นผู้นำ อายุที่มีความเฉลี่ยมากที่สุดคืออายุมากกว่า 40-50 ปี รองลงมาคืออายุน้อยกว่า 30 ปี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออายุ 30-40 ปี

4.3ด้านความรู้ทางวิชาการ อายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออายุน้อยกว่า30ปี รองลงมาคืออายุมากกว่า 40-50ปี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออายุ 30-40ปี

4.4 ด้านความสามารถในการบริหาร อายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออายุน้อยกว่า30ปี รองลงมาคืออายุมากกว่า 40-50ปี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออายุ 30-40ปี

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านความสามารถในการบริหารมากที่สุด รองลงมาคือด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการและอันดับสุดท้ายคือด้านบุคลิกภาพ เนื่องจาก การที่ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงานสามารถจัดสายการบังคับบัญชาและจัดระเบียบงาน สามารถมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบสูงมีคุณธรรมที่เป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้มีความเสียสละทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานบุคคลรู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหารมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร และรู้นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจไมตรี เข้าสังคมได้ดี มีความเป็นประชาธิปไตยยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความแนบเนียน และมีสุขภาพจิตดีซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีดังนี้1) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คือ มีความรับผิดชอบสูงมีคุณธรรมที่เป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้มีความเสียสละทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ2) คุณลักษณะด้านวิชาการคือ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานบุคคลรู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหารมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร และรู้นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจไมตรี เข้าสังคมได้ดี มีความเป็นประชาธิปไตยยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความแนบเนียน และมีสุขภาพจิตดี และ
- 4) คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน คือมีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย

และวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงานสามารถจัดสายการบังคับบัญชาและจัดระเบียบงาน สามารถมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทา บุญวรรณ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองด้านบุคลิกภาพด้านความรู้ และด้านทักษะทางการบริหารอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีเพศต่างกันพบว่าไม่ต่างกัน 3) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีอายุต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเนตร เพ็ญจันทร์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อใน แต่ละด้านพบว่า

1.1 ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านบุคลิกภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใจกว้างสุภาพในทุกโอกาสและทุกสถานที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองความสามารถในการปรับตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าสังคม การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น นิสัยและความประพฤติดี รวมทั้งการมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอริสโตเติล (อ้างถึงในวรวิทย์ จินดาพล, 2542, หน้า 60) นักปราชญ์ชาวกรีกเชื่อว่า ความเป็นภาวะผู้นำเริ่มต้นตั้งแต่กำเนิด จึงเกิดทฤษฎี The Great Man Theory of Leadership โดยมุ่งเน้นการศึกษาคุณลักษณะ ทางกายและทางจิตของผู้นำ เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความเป็นภาวะผู้นำ โดยจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ลักษณะทางด้านร่างกาย (Physical) หมายถึง รูปร่าง ความสง่า น้ำหนัก แวตา ซึ่งจะพบว่าลักษณะดังกล่าวมักจะปรากฏให้เห็นในผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ลักษณะทางด้านสติปัญญา (Intellectual) หมายถึง ความฉลาด ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งพบว่า สติปัญญามีความสัมพันธ์กับการเป็นภาวะผู้นำ จึงให้การยกย่องและยอมรับผู้มีลักษณะทางด้านสติปัญญาสูงกว่าบุคคลอื่นในกลุ่มให้เป็นผู้ว่า ลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเองความสามารถในการปรับตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าสังคม การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น นิสัยและความประพฤติดี รวมทั้งการมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ซึ่งพบว่าคุณลักษณะดังกล่าวจะ

เกิดขึ้นในตัว ผู้นำมากกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยทั่วไป สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นคน กระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว ถึงแม้ว่าครูจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าด้วยคุณลักษณะทางกาย เช่น อายุ ความสูง น้ำหนักซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปทำให้การ เคลื่อนไหวมีความแตกต่างและคล่องแคล่ว แตกต่างกัน คุณลักษณะทางด้านภูมิหลัง เช่น การศึกษา สภาพทางสังคม ประสบการณ์ ด้านสติปัญญา เช่น ความรู้ ความสามารถ และการ ตัดสินใจ บุคลิกภาพ เช่น ความก้าวร้าว ความตื่นตัว ลักษณะเด่น ความกล้าตัดสินใจ ความมานะ พยายาม การเปิดเผย ความมีอิสระ ความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะอัตตาธิปไตย เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของสตอกคิลล์ (อ้างถึงใน ถวิล ธาราโกชน์ และสรณีย์ คำริสุข, 2545, หน้า 172) ได้ให้ความหมายถึง คุณลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จที่แตกต่างจากผู้นำที่ไม่ประสบความสำเร็จ คุณลักษณะพื้นฐานที่ศึกษาสามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้ คุณลักษณะทางกาย เช่น อายุ ความสูง น้ำหนัก คุณลักษณะทางด้านภูมิหลัง เช่น การศึกษา สภาพทางสังคม ประสบการณ์ ด้าน สติปัญญา เช่น ความรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจ บุคลิกภาพ เช่น ความก้าวร้าว ความ ตื่นตัว ลักษณะเด่น ความกล้าตัดสินใจ ความมานะ พยายาม การเปิดเผย ความมีอิสระ ความ เชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะอัตตาธิปไตย เป็นต้น ลักษณะที่สัมพันธ์กับงาน เช่น ความต้องการ ความสำเร็จ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความอดทน ลักษณะทางสังคม เช่น ความสามารถในการ บังคับบัญชา ความร่วมมือ ความเด่น เกียรติยศ ความแนบเนียน (Tact) ความสามารถในการ เจริญ

1.2 ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความเป็นผู้นำภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถเข้ากับทุกสังคม/องค์กร อย่างมั่นใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้โอกาสในการรับผิดชอบงานและมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีการ นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอด้วยกัลยาณมิตร เป็นผู้ที่มีความต้องการ ในการทำอะไรให้ดีที่สุดเสมอ ต้องการก้าวไปข้างหน้า เป็นผู้ที่ต้องการทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบต่อ ผู้นำจะต้องไม่กลัวในการค้นหาและการยอมรับใน ข้อตกลง ต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่เสมอ มีสมรรถนะในการทำงาน จะต้องเต็มใจยอมรับความ ต้องการของความสำเร็จทางภาวะผู้นำเสมอ เวลาการทำงานที่ยาวนานและงานที่หนัก ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษา ชาญชัย อาจินสมาจาร (2544, หน้า 21 – 22) ให้ความเห็นว่า คุณสมบัติที่จำเป็นของ การเป็นผู้นำที่ดี ได้แก่ ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความต้องการในการทำอะไรรให้ดีที่สุดเสมอ ต้องการ ก้าวไปข้างหน้า เป็นผู้ที่ต้องการทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบต่อ

ผู้นำจะต้องไม่กลัวในการค้นหาและการยอมรับในข้อดกลง ต้องรับผิดชอบตามหน้าที่เสมอ ผู้นำที่ดีจะต้องมีสมรรถนะในการทำงาน จะต้องเต็มใจยอมรับความต้องการของความสำเร็จทางภาวะผู้นำเสมอ เวลาการทำงานที่ยาวนานและงานที่หนักผู้นำที่ดีจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้นำจะต้องเกี่ยวข้องกับพนักงานเสมอ ผู้นำจึงต้องศึกษาในตัวพนักงาน วิเคราะห์ความต้องการของเขา และพยายามเข้าใจปัญหาของเขา ความสนใจและความสามารถในการค้นหาปัญหาของพนักงาน คุณเหมือนจะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของผู้นำ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ คงไม่มีใครต้องการติดตามผู้นำที่ไม่ฉลาด ดังนั้น ผู้นำที่ดีจึงต้องมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ จากความกระตือรือร้นของผู้นำ จะทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้นเช่นเดียวกัน ผู้นำที่ดีจะต้องมีความซื่อสัตย์สูง ผู้นำใด ๆ ที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ผู้นำอาจจะหลอกผู้อื่นได้ชั่วคราว แต่ไม่ช้าการขาดความซื่อสัตย์จะทำให้ผู้นำต้องลาออกจากตำแหน่ง ผู้นำคนที่ออกจากความมั่นใจ (Insecure) หรือเป็นที่พึ่งพาของคนอื่นไม่ได้ มักจะประสบความล้มเหลวในการเป็นผู้นำ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความเสถียร แต่ยังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังขาดวิสัยทัศน์ในการกระจายอำนาจในการรับผิดชอบงาน ไม่ส่งเสริมให้บุคลากรวางแผนงานที่ได้รับผิดชอบและเรียนรู้งานที่มีความท้าทายเท่าที่ควรและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา บังคลัน (2559, หน้า 83) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรให้ข้าราชการครูได้รับการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านการวางแผน การทำงานเพื่อให้เกิดความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุถึงความสำเร็จของงาน ได้พยายามปรับปรุง แก้ไขวิธีการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ดีขึ้นเสมอ ใช้อำนาจหน้าที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับความรับผิดชอบที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ ปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับความรับผิดชอบและผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ตัดสินใจในการทำงานได้อย่างอิสระ

1.3 ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความรู้ทางวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จะมีความรู้ความสามารถในการวิจัย หรือประยุกต์งานวิจัย มาใช้ในการบริหาร ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน มีทักษะการสอน สามารถสาธิต นิเทศครู-อาจารย์ได้ มีความระมัดระวังในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการสอนและการเรียน เช่น เกี่ยวกับตารางสอน งบประมาณ เครื่องมือ/อุปกรณ์ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนทุกประเภท นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของชุมชน นำมาบูรณาการในเป้าหมายของโรงเรียน และร้อยรัดสู่แผนปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับ ถวิล มาตรเลี่ยม (2544, หน้า

121-123) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะ สำคัญ 4 ประการ คือ ภาวะผู้นำ ความสามารถในการระดมทุน การแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จะมีความรู้ความสามารถในการวิจัย หรือประยุกต์งานวิจัย มาใช้ในการบริหาร ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน มีทักษะการสอน สามารถสาธิต นิเทศครู-อาจารย์ได้ มีความระมัดระวังในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการสอนและการเรียน เช่น เกี่ยวกับตารางสอน งบประมาณ เครื่องมือ/อุปกรณ์ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนทุกประเภท นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของชุมชน นำมาบูรณาการในเป้าหมายของโรงเรียน และร้อยรัดสู่แผนปฏิบัติการ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน แต่ความพึงพอใจยังอยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังขาดวิสัยทัศน์ ควรจะให้การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมและเข้ารับการประชุมสัมมนา สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาวิชาชีพให้มากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริพร เมฆสุวรรณ (2558, หน้า 111) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูโรงเรียนปทุมคงคามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความก้าวหน้า อยู่ลำดับที่น้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่ส่งเสริมการพัฒนานุเคราะห์ให้เข้า อบรม ประชุม สัมมนา และสอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา กำแก้ว (2555, หน้า 79) กล่าวว่า ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.4 ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสามารถในการบริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความสามารถในการจัดองค์กร และระบบงานเนื่องจาก บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน เป็นผู้นำในการบริหาร โดยยึดแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาวิชาการ ประสานความร่วมมือกับชุมชน การบริหารงานแบบประชาธิปไตยโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม จัดการศึกษาและเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในทางสร้างสรรค์ การบริหารงานคุณภาพ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำ และรับผิดชอบร่วมกัน เป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุพล วังสินธ์ (2545, หน้า 16-17) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร

โรงเรียนเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน เป็นผู้นำในการบริหาร โดยยึดแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เป็นผู้นำด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตยโดยโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาและเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในทางสร้างสรรค์ เป็นผู้นำในการบริหารงานคุณภาพ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำ และรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความสามารถในการจัดการนิเทศได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และตำแหน่งหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของงานที่หน่วยงานจัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา บังคลัน (2559, หน้า 83) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรให้ข้าราชการครูมีการส่งเสริมให้เข้าร่วมต่อการที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ให้ความไว้วางใจมอบหมายงานสำคัญ ๆ และได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนครู เพื่อนครูเห็นความสำคัญของงานที่ปฏิบัติอยู่ เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนในผลงานที่ได้กระทำจนสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสในการทำงานที่สำคัญและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สนับสนุนเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการให้การยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถและการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานด้วยกัน

2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ต่างก็อยู่ในสังกัดเดียวกัน มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูบุคลากรทางการศึกษา ทั้งกลุ่ม ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาหาความรู้ โดยการจัดอบรม มีการจัดบริการอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกในการที่ครูจะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลงานได้รับการยอมรับ และยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา บังคลัน (2559, หน้า 78) เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ1 จำแนกตามเพศ ข้าราชการครูเพศชายและเพศหญิง กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของวิริยะ คำฟู

(2558, หน้า 114) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาประเภทของบุคลากร ประเภทวิชา และตำแหน่ง ไม่พบความแตกต่าง

3. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความไว้วางใจในการมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน และให้การสนับสนุนบุคลากรได้ปฏิบัติงานสำคัญของโรงเรียนและระดับอื่น ๆ พร้อมส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลงานของครูในสื่อเทคโนโลยี ชุมชนและสังคม จัดกิจกรรมที่สร้างเสริมความรู้สึกรักของผู้ได้บังคับบัญชาเป็นสมาชิกคนสำคัญขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนันทา บุญวรรณ (2546) ได้ทำการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีอายุต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเกิดจากคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรอบรู้มีอารมณ์มั่นคง เปิดเผยเข้าใจง่าย มีความมั่นคงคือ คงเส้นคงวา มีความเห็นใจผู้อื่น คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความรู้ในการบริหารดี รู้จักมอบหมายงาน มีการวางแผนและจัดหน่วยงานดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถตัดสินใจดีมีความสามารถในการติดต่อผู้อื่นได้ รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการสร้างความพึงพอใจของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการและด้านความสามารถในการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นผู้บริหารควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรมีนโยบายพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างความศรัทธาเชื่อมั่นและเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและเสริมประสบการณ์ให้แก่ครู เสริมสร้างคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพให้มีคุณภาพเหมาะสมกับความรับผิดชอบ มีการติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และ เปิดโอกาสให้ตัดสินใจในการทำงานได้อย่างอิสระ

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน คำนวณหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร มีการติดตามเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของครู จัดให้ครูได้สอนและปฏิบัติงานตรงความสามารถ เปิดโอกาสให้มีอิสระในการเลือกวิธีการทำงานตามต้องการ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ ช่วยเหลือและคุ้มครองในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3 ด้านความรู้ทางวิชาการ ควรมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อตลอดจนผู้บริหารควรจัดงบประมาณในการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา พัฒนาความรู้ความสามารถและเสริมประสบการณ์ให้แก่บุคลากร ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานภายในและนอกสถานที่ สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

1.4 ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารควรบริหารจัดการทุกส่วนโดยเป็นธรรมและมีหลักการที่ดีให้ความไว้วางใจในการมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน และควรให้การสนับสนุนบุคลากรได้ปฏิบัติงานสำคัญของโรงเรียนและระดับอื่น ๆ พร้อมส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลงานของครูในสื่อเทคโนโลยี ชุมชนและสังคม จัดกิจกรรมที่สร้างเสริมความรู้สึกรักของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นสมาชิกคนสำคัญขององค์กร

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวกับเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุ การปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้เกิดประสิทธิผล

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ชาญชัย อาจินสมจารย์. (2542). ทักษะภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : มิดเทรนนิง
เซนเตอร์
- ถวิล มาตรการ. (2544). นิเทศโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ จินดาพล. (2542). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ถวิล ธาราโกชน และสรันย์ คำวิสุข. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ :
หจก. ทิพย์วิสุทธิ.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: อรุณสภา
- สุนทร เพ็ญจันทร์. (2548). ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา:
งานนิพนธ์ (กศ.ม.)
- รุ่งนภา บังคลัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. มหาวิทยาลัย
บูรพา: งานนิพนธ์(กศ.ม.)
- สิริพร เมฆสุวรรณ. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. มหาวิทยาลัย
บูรพา: งานนิพนธ์(กศ.ม.)
- สุพล วัณสินธุ์. (2545). “การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้”. วารสารวิชาการ,
5(4) : หน้า 16 – 17.

- วิริยะ คำฟู. (2558). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง: วารสารบัณฑิตศึกษา
- นันทา บุญขรรค์. (2546). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง([http://db.onec.go.th/thaied/
index.php?-table=thaied_results&-search](http://db.onec.go.th/thaied/index.php?-table=thaied_results&-search)).

